

1) उत्पादकता उत्पादन घटकाची कार्यक्षमता व क्षमता दर्शविते.

अ) बरोबर

ब) चूक

2) उत्पादन हे वस्तूचे एकूणसूचित करते.

अ) प्रमाण

ब) नग

क) वरील दोन्ही

ड) वरील दोन्ही नाही

3) औद्योगिक संस्थांच्या यश अपयशाचे मूल्यमापन करताना त्यांच्याकडे अशा दृष्टीतून पाहिले जाते.

अ) उत्पादकता

ब) लाभप्रदता

क) वरील दोन्ही

ड) वरील दोन्ही नाही

4) लाभप्रदता याचा अर्थ.....असा ही लावला जातो.

अ) मोबदला

ब) समानता

क) प्रमाण

ड) वरील काहीही नाही

5) म्हणजे विनाकारण वाया जाणाऱ्या मालाच्या बाबतीत केलेली उपाययोजना.

अ) मोबदला

ब) उत्पादकता

क) लाभप्रदता

ड) वरील काहीही नाही

6) यांच्या आधारे उत्पादकता मोजली जाते.

अ) गुंतवणूक

ब) निर्मिती

क) 'अ' आणि 'ब'

ड) वरील काहीच नाही

7) उत्पादकता ही संकल्पना उत्पादन या संकल्पनेपेक्षा काहीशी विस्तृत आहे.

अ) बरोबर

ब) चुक

8) उत्पादकता म्हणजे कमी आणि अधिक

अ) मोबदला, निर्मिती

ब) मोबदला, गुंतवणूक

क) गुंतवणूक, मोबदला

ड) वरील काहीच नाही

9) म्हणजे एकूण उत्पादन आणि त्या उत्पादनाकरीता उपयोगात आणलेले श्रम यांचे गुणोत्तर.

अ) भांडवलाची उत्पादकता

ब) श्रमाची उत्पादकता

क) वरील दोन्ही

ड) वरील दोन्ही नाही

10) म्हणजे उत्पादन आणि त्यासाठी गुंतवलेले भांडवल यांचे प्रमाण.

अ) विश्रमाची उत्पादकता

ब) श्रमाची उत्पादकता

क) मोबदला

ड) भांडवलाची उत्पादकता

11)i)उद्योगांची मालकी सरकारकडे असली पाहिजे.

ii)उद्योगांचे संचालन सरकारने केले पाहिजे.

iii)उद्योगाचे व्यवस्थापन सरकारी यंत्रणेद्वारे केले पाहिजे असे उद्योग म्हणजे

अ)सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योग

ब) खाजगी क्षेत्रातील उद्योग

क) 'अ' व 'ब' दोन्हीही

ड) यापैकी नाही

12) सार्वजनिक कंपनीमध्ये कमीत-कमी सभासद एकत्र यावे लागतात.

- अ) पाच
- ब) सात
- क) अकरा
- ड) पंधरा

13) खाजगी कंपनीत कमीत-कमीसंचालक असतात.

- अ) आठ
- ब) सहा
- क) चार
- ड) दोन

14) एखादा उद्योग कोणत्या अटीची पूर्तता केल्याने तो उद्योग सार्वजनिक क्षेत्रातील आहे असे मानले जाते?

- अ) उद्योगाची मालकी सरकारकडे असली पाहिजे.
- ब) उद्योगाचे संचालन सरकारने केले पाहिजे.
- क) उद्योगाचे व्यवस्थापन सरकारी यंत्रणेद्वारे केले पाहिजे.
- ड) वरील सर्व

15) सार्वजनिक क्षेत्राचा उद्देश.....

- अ) उद्योग व व्यवसायांवर नियंत्रण आणणे.
- ब) देशाच्या आर्थिक व सामाजिक विकासाला अत्यावश्यक असलेल्या सेवा पुरविणे.
- क) 'अ' आणि 'ब' दोन्हीही
- ड) यापैकी नाही

16) 1950 मध्ये या अमेरिकन अर्थशास्त्रज्ञाने औद्योगिक अर्थशास्त्र ही संकल्पना समोर आणली.

अ) पी. डब्ल्यू. अँडयूज

ब) रिचर्ड लेस्टर

क) व्ही. व्ही. गिरी

ड) जी. डी. एच. कोल

17) श्रमाची उत्पादकता = _____

उत्पादनाकरिता वापरलेल्या श्रम

अ) उत्पादन

ब) किंमत

क) भांडवल

ड) खर्च

18) भांडवलाची उत्पादकता। =

उत्पादन उत्पादनाकरिता गुंतवलेले भांडवल

अ) उत्पादन

ब) किंमत

क) भांडवल

ड) खर्च

19) औद्योगिक अर्थशास्त्राच्या अभ्यासाचेभागात वर्गीकरण करण्यात येते.

- अ) वर्णनात्मक
- ब) विश्लेषणात्मक
- क) वर्णनात्मक व विश्लेषणात्मक दोन्हीही
- ड) यापैकी नाही

20) स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर भारताने अर्थव्यवस्थेचा स्वीकार केला.

- अ) भांडवलशाही
- ब) मिश्र
- क) भांडवलशाही आणि मिश्र दोन्हीही
- ड) यापैकी नाही

21) मिश्र अर्थव्यवस्थेत यांचा समावेश होतो.

- अ) सार्वजनिक क्षेत्र
- ब) खाजगी क्षेत्र
- क) सार्वजनिक आणि खाजगी क्षेत्र दोन्हीही
- ड) यापैकी नाही

22) ज्या क्षेत्रामध्ये व्यवसायांची संपूर्ण खाजगी व्यक्तीकडे किंवा व्यक्तीच्या समूहाकडे असते अशा व्यवसायाला खाजगी क्षेत्रातील व्यवसाय असे म्हणतात.

- अ) मालकी
- ब) व्यवस्थापन
- क) मालकी आणि व्यवस्थापन
- ड) यापैकी नाही

23) नवीन औद्योगिक धोरणाची सुरुवात साली करण्यात आली.

अ) 21 जून 1991

ब) 21 जून 1992

क) 15 जुलै 1998

ड) 21 जून 1990

24) 1991 चे नवीन औद्योगिक धोरण पंतप्रधानांच्या काळात जाहीर करण्यात आले.

अ) चंद्रशेखर

ब) देवेगौडा

क) पी नरसिंहराव

ड) इंदुकुमार

25) 1991 चे नवीन औद्योगिक धोरण कोणत्या तत्वाशी संबंधित आहे?

अ) जागतिकीकरण

ब) उदारीकरण

क) खाजगीकरण

ड) वरील सर्व

26) स्वातंत्र्यानंतर भारतात पहिले औद्योगिक धोरण साली स्वीकारले.

अ) 1956

ब) 1948

क) 1991

ड) 1961

27) नवीन औद्योगिक धोरण शासनाने जाहीर केले.

- अ) जनता दल
- ब) भारतीय जनता पक्ष
- क) काँग्रेस पक्ष
- ड) कोणतेही नाही

28) नवीन औद्योगिक धोरणानुसार एमआरटीपी मर्यादा

- अ) काढून टाकली.
- ब) वाढविण्यात आली.
- क) घटविण्यात आली.
- ड) वरीलपैकी एकही नाही.

29) सार्वजनिक क्षेत्रासाठी राखून ठेवलेल्या उद्योगांची संख्या 1991 च्या नवीन औद्योगिक धोरणात किती होती?

- अ) 8
- ब) 12
- क) 6
- ड) 18

30) नवीन औद्योगिक धोरणानुसार किती उद्योगांना औद्योगिक परवाना घेणे सक्तीचे करण्यात आले?

- अ) 12
- ब) 16
- क) 18
- ड) 25

31) 1996 मध्ये प्रत्यक्ष परकीय गुंतवणुकीत नऊ प्रकारच्या उद्योगात टक्केपर्यंत वाढविण्यास परवानगी देण्यात आली.

अ) 81

ब) 88

क) 60

ड) 74

32) उदारीकरणाचा भाग म्हणून औद्योगिक स्थानिकरणाचे धोरण

अ) शिथिल करण्यात आले.

ब) जास्त कडक करण्यात आले.

क) कोणताही बदल करण्यात आला नाही.

ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही.

33) उपक्रम क्षेत्रात परंपरागत वस्तूंपासून तर हाय-टेक वस्तूंपर्यंत वस्तूंचे उत्पादन केले जाते.

अ) 4000

ब) 5000

क) 1000

ड) 6000

34) कोणत्या वैशिष्ट्यांमुळे उपक्रम क्षेत्र समावेशी वृद्धीचे उद्दिष्ट प्राप्त करण्यासाठी निर्णायक आहे.

अ) उच्च श्रम

ब) कामगार प्रमाण

क) उच्च वृद्धी

ड) वरील सर्व

35) उपक्रम क्षेत्रातील नोंदणीकृत उपक्रमांची संख्या आहे.

अ) 15.64 लाख

ब) 4.89 लाख

क) 61.1 लाख

ड) 2.11 लाख

36) उपक्रम क्षेत्रातील सुमारे टक्के उपक्रम शहरी भागात आहेत.

अ) 45.23

ब) 48

क) 54.77

ड) 50

37) कोणती बँक लघुउद्योग वित्तपुरवठा याबाबत सर्वोच्च संस्था म्हणून कार्य करते.

अ) भारतीय लघु उद्योग विकास बँक

ब) राष्ट्रीय लघुउद्योग विकास बँक

क) आंतरराष्ट्रीय लघु उद्योग विकास बँक

ड) वरीलपैकी कोणतीही नाही

38) कोणत्या राष्ट्रीय उद्योजकता विकास संस्थेची स्थापना मंत्रालयाने केली आहे.

अ) हैदराबाद

ब) नॉयडा

क) गुवाहाटी

ड) वरील सर्व

39)साली लघु उद्योग क्षेत्राला आरक्षण धोरण लागू केले.

अ) 1991

ब) 1967

क) 1970

ड) 1982

40) आरक्षण धोरणाची मुख्य उद्दिष्टे.....

अ) लघुउद्योग विकास करणे.

ब) स्वयंरोजगारातून रोजगार निर्मिती करणे.

क) असंतुलन कमी करणे.

ड) उत्पादकता वाढवणे.

41)सालापासून आरक्षणाचे धोरण रद्द करण्यात आले.

अ) 10 एप्रिल 1915

ब) 10 एप्रिल 2015

क) 5 मार्च 2004

ड) 7 एप्रिल 2015

42) ग्रामीण भागात वित्तीय सहाय्य अनुदानाच्या स्वरूपात..... टक्के दिले जाते.

अ) 20

ब) 10

क) 25

ड) 15

43) पत हमी योजनेची सुरुवातसाली करण्यात आली.

अ) ऑगस्ट 2008

ब) ऑगस्ट 2004

क) मार्च 2005

ड) एप्रिल 2002

44) 'Multilateral Investment Guarantee Agency' वर कोणत्या कारणासाठी भारत शासनाने स्वाक्षरी केली आहे.

अ) स्वदेशी गुंतवणूकदारांच्या हितासाठी

ब) परकीय गुंतवणूकदारांच्या हितासाठी

क) 'अ' व 'ब' दोन्हीही

ड) वरीलपैकी एकही नाही

45) भारतात परवाना उदारीकरणाला सुरुवात केव्हा झाली?

अ) 1975

ब) 1991

क) 1978

ड) 1992

46) भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या उदारीकरणाचे मूळ प्रवर्तक कोण?

अ) प्रा. जगदीश भगवती

ब) प्रा. टी. एन. श्रीनिवासन

क) 'अ' व 'ब' दोन्हीही

ड) वरीलपैकी दोन्हीही नाही.

47) उदारीकरणाच्या धोरणाचा भाग म्हणून 'Broad-Banding' योजना केव्हा सुरु करण्यात आली.

अ) 1983

ब) 1985

क) 1987

ड) 1990

48) FEMA कायदा संदर्भातील विधेयक लोकसभेत केव्हा सादर करण्यात आले?

अ) 1998 जुलै

ब) 1991 मार्च

क) 1995 फेब्रुवारी

ड) 1998 ऑक्टोबर

49) FEMA कायद्यातील तरतुदीचा कालावधीसाठी, शिथिलीकरणासाठी, रद्द करण्यासाठी केंद्र सरकारला FEMA च्या

कोणत्या कलमाखाली अधिकार देण्यात आले?

अ) कलम 32

ब) कलम 48

क) कलम 40

ड) कलम 49

50) सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उपक्रम अधिनियमपासून लागू झाला.

अ) 2 ऑक्टोबर 2006

ब) 2 ऑक्टोबर 2004

क) 4 नोव्हेंबर 2003

ड) 10 ऑक्टोबर 2004

51) लहान उपक्रम म्हणजे पर्यंतचा उपक्रम होय.

अ) 5 कोटी ₹

ब) 25 कोटी ₹

क) 10 कोटी ₹

ड) 15 कोटी ₹

52) सूक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रम क्षेत्राचे देशाच्या जीडीपीमध्ये सुमारेटक्के इतके योगदान आहे.

अ) 5

ब) 8

क) 10

ड) 20

53) राष्ट्रीय विनिर्माण स्पर्धा कार्यक्रम पासून सुरु करण्यात आला.

अ) 2005-2006

ब) 2001-2002

क) 1990-1991

ड) 2007-2008

54) राष्ट्रीय विनिर्माण कार्यक्रमात विशेष भर कोणत्या गोष्टींवर दिला?

अ) सूक्ष्म उद्योगांवर

ब) मध्यम उद्योगांवर

क) सूक्ष्म , लघु आणि मध्यम उद्योगांवर

ड) लघु उद्योगांवर

55) राजीव गांधी उद्यमी मित्र योजनाला प्रोत्साहन देते.

अ) उत्पादन वाढण्यासाठी

ब) राहणीमान सुधारणा

क) उद्योजकता व कौशल्य विकास

ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

56) कोणती संस्था खादी व ग्रामोद्योग क्षेत्रात संशोधन करते?

अ) राजीव गांधी उद्यमी मित्र योजना

ब) महात्मा गांधी ग्रामीण औद्योगिक संस्था वर्धा

क) पत हमी योजना

ड) प्रधानमंत्री योजना

57) प्रधानमंत्री मुद्रा योजनेची घोषणा केली.

अ) 2014

ब) 2016

क) 2012

ड) 2015

58) प्रधानमंत्री मुद्रा योजनेची संकल्पना वित्तमंत्री यांनी मांडली.

अ) अरुण जेटली

ब) रघुराम राजन

क) प्रणव मुखर्जी

ड) सुब्बाराव

59) महाराष्ट्र औद्योगिक धोरणाची सुरुवातसाली करण्यात आली.

अ) 2013

ब) 2018

क) 2015

ड) 2019

60) महाराष्ट्र औद्योगिक धोरणाचे प्रमुख उद्दिष्टे.....

अ) रोजगाराच्या संधी

ब) गुंतवणूक चालना

क) औद्योगिक गुंतवणुकीतील अग्रस्थान कायम

ड) वरील सर्व

61) सामूहिक प्रोत्साहन योजनासाली सुरु केली.

अ) 2010

ब) 2013

क) 2018

ड) 2014

62) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे कार्य देशात असते.

अ) अनेक

ब) कमी

क) विकसित

ड) विकसनशील

63)MNCs चा सविस्तर अर्थ.....

अ) Multinational Corporations

ब) Manufacturing Corporatio

क) Mahalnobis Co-opration

ड) Multination Co-opration

64) बहुराष्ट्रीय कंपनी व्यवसाय आहे.

अ) परिपूर्ण

ब) मोठा

क) छोटा

ड) कोणताही नाही

65) लोकसंख्याविषयक सिद्धांत मांडणी या अर्थशास्त्रज्ञाने केली.

अ) अँडम स्मिथ

ब) मार्शल

क) माल्थस

ड) रोदरो

66) अर्थतज्ञ माल्थस यांनी 1798 मध्ये हा ग्रंथ मानला.

- अ) Principal of Political Economy
- ब) An essay on principles of population
- क) Purchasing Power Parity
- ड) Wealth of Nation

67) समाज विनाशाच्या दिशेने जाणे याला म्हणतात.

- अ) लोकसंख्या विस्फोट
- ब) लोकसंख्या धोरण
- क) जननदर कमी
- ड) राहणीमान कमी

68) लोकसंख्या अतिरिक्त असल्यामुळे लोकांचे राहणीमान असते .

- अ) कनिष्ठ दर्जा
- ब) निकृष्ट दर्जा
- क) चांगले
- ड) कमी

69) लोकसंख्या नियंत्रणाच्या धोरणाचा प्रसारकरावा.

- अ) प्रभावी
- ब) सामाजिक
- क) राजकीय
- ड) ऐतिहासिक

70) पर्यावरणात कोणत्या गोष्टींचा समावेश होतो?

अ) पाणी

ब) खनिज

क) वनस्पती

ड) वरील सर्व

71) रासायनिक खताच्या वापरामुळे प्रदूषण होते.

अ) जल

ब) हवा

क) ध्वनी

ड) यापैकी नाही

72) खाजगी कंपनीत कमीत कमीसंचालक असतात.

अ) आठ

ब) सहा

क) चार

ड) दोन

73) या जर्मन अर्थशास्त्रज्ञाने

औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत मांडला.

अ) अल्फ्रेड बेबर

ब) सार्जट फ्लोरेन्स

क) टॉल पॅलन्डर

ड) लॉश

74) सार्वजनिक क्षेत्राचा उद्देश.....

अ) उद्योग व व्यवसायांवर नियंत्रण आणणे.

ब) देशाच्या आर्थिक व सामाजिक विकासाला अत्यावश्यक असलेल्या सेवा पुरविणे.

क) 'अ' आणि 'ब' दोन्हीही

ड) यापैकी नाही

75) उद्योगाची स्थाननिश्चिती करण्यामागचे उद्देश.....

अ) कारखान्यांचा उत्पादन खर्च किमान राखून नफा वाढवणे.

ब) भांडवली खर्च कमीत कमी ठेवणे.

क) सरकारी योजना व सवलती चे फायदे मिळवणे.

ड) वरीलपैकी सर्व

76) उत्पादकाला कारखाना स्थापित करताना कोणता निर्णय घ्यावा लागतो?

अ) उत्पादन प्रमाण

ब) उत्पादन तंत्र

क) कारखान्याचे स्थाननिश्चयन

ड) वरीलपैकी सर्व

77) औद्योगिक स्थाननिश्चिती ठरवणारे घटक.....

- अ) कच्च्या मालाची उपलब्धता
- ब) श्रमशक्तीची उपलब्धता
- क) बाजारपेठेची नजीकता
- ड) वरीलपैकी सर्व

78)साली अल्फ्रेड बेबर या जर्मन अर्थशास्त्रज्ञाने

औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत मांडला.

- अ) 1909
- ब) 1910
- क) 1919
- ड) 1920

79) श्रमान खर्चाचे उत्पादित वस्तूच्या वजनाशी असलेले प्रमाण म्हणजेहोय.

- अ) स्थानिय वजन
- ब) श्रम गुणांक
- क) श्रम खर्च निर्देशांक
- ड) वरीलपैकी एकही नाही

80) संपूर्ण उत्पादन प्रक्रियेत स्थानांतरित करावयाचे वजन म्हणजे होय.

- अ) स्थानिय वजन
- ब) श्रम गुणांक
- क) श्रम खर्च निर्देशांक
- ड) वरीलपैकी एकही नाही

81) श्रम-खर्च निर्देशांक आणि स्थानीय भार यांचे गुणोत्तर म्हणजे होय.

अ) स्थानिय वजन

ब) श्रम गुणांक

क) श्रम खर्च निर्देशांक

ड) वरीलपैकी एकही नाही

82) उत्पादन निर्देशांक आणि स्थानीय भार या दोन घटकांवर अवलंबून असतो.

अ) केंद्रीकरण

ब) विकेंद्रीकरण

क) केंद्रीकरण आणि विकेंद्रीकरण दोन्हीही

ड) यापैकी एकही नाही

83) वेबर यांनी उत्पादनसंस्थेच्या स्थाननिश्चितीकरितादिलेला आहे.

अ) आदान निर्देशांक

ब) प्रदान निर्देशांक

क) आदान आणि प्रदान निर्देशांक दोन्हीही

ड) यापैकी नाही

84) = स्थानीयकृत कच्च्या मालाचे वजन

तयार मालाचे वजन

अ) स्थानिय वजन

ब) श्रम गुणांक

क) श्रम खर्च निर्देशांक

ड) आदान निर्देशांक

85) फ्लॉरेन्सने उद्योगाच्या स्थाननिश्चितीचा आकृतीबंध मांडण्याकरिता नवीन संकल्पना मांडल्या.

- अ) चार
- ब) तीन
- क) दहा
- ड) पाच

86) फ्लॉरेन्सने उद्योगाच्या स्थाननिश्चितीचा आकृतीबंध मांडण्याकरितामांडलेल्या नवीन संकल्पना.....

- अ) स्थाननिश्चिती घटक
- ब) स्थानियीकरणाचा सहगुणक
- क) एकत्रीकरण गुणांक
- ड) वरील सर्व

87) स्थाननिश्चितीचे घटक ठरविताना फ्लॉरेन्स कशाचा विचार केला आहे?

- अ) एकूण कामगार
- ब) प्रदेशातील कामगारांचा वाटा
- क) उद्योगातील एकूण कामगार
- ड) वरील सर्व

88)= उत्पादन

उत्पादनाकरिता वापरलेला कच्चामाल

अ) श्रमाची उत्पादकता

ब) भांडवलाची उत्पादकता

क) यंत्राची उत्पादकता

ड) कच्च्या मालाची उत्पादकता

89)= उत्पादन

कामातील यंत्र तासांची संख्या

अ) श्रमाची उत्पादकता

ब) भांडवलाची उत्पादकता

क) यंत्राची उत्पादकता

ड) कच्च्या मालाची उत्पादकता

90)= उत्पादन

उत्पादनाकरिता गुंतविलेले भांडवल

अ) श्रमाची उत्पादकता

ब) भांडवलाची उत्पादकता

क) यंत्राची उत्पादकता

ड) कच्च्या मालाची उत्पादकता

91)= उत्पादन

उत्पादनाकरिता वापरलेले श्रम

अ) श्रमाची उत्पादकता

ब) भांडवलाची उत्पादकता

क) यंत्राची उत्पादकता

ड) कच्च्या मालाची उत्पादकता

92)= उत्पादन

उत्पादनाकरिता उपयोगात आणलेल्या भूमीचे क्षेत्रफळ

अ) श्रमाची उत्पादकता

ब) भांडवलाची उत्पादकता

क) भूमीची उत्पादकता

ड) कच्च्या मालाची उत्पादकता

93) उत्पादकता वाढीचे साधन.....

अ) शास्त्रीय पद्धती

ब) टाईम मोशन स्टडी

क) कामाच्या ठिकाणचे वातावरण

ड) वरीलपैकी सर्व

94)= श्रम खर्च

उत्पादनाचे वजन

अ) स्थानिय वजन

ब) श्रम गुणांक

क) श्रम खर्च निर्देशांक

ड) आदान निर्देशांक

95) भारतात पहिले औद्योगिक धोरण साली ठरविण्यात आले.

अ) 1948

ब) 1956

क) 1961

ड) 1951

96) उत्पादकता आणि उत्पादन या संकल्पनाआहेत.

अ) समान

ब) पूर्ण वेगवेगळ्या

क) यापैकी नाही

97) = एकूण उत्पादन

एकूण गुंतवणुक

अ) उत्पादकता

ब)उत्पादन

क) उत्पन्न

ड) बचत

98) उत्पादनाशी संबंधित घटकांचे वर्गीकरण

अ) अंतर्गत घटक

ब) बाह्य घटक

क) अंतर्गत आणि बाह्य दोन्हीही घटक

ड) यापैकी नाही

99) उत्पादन प्रक्रियेत मानवी श्रम आयोजि यंत्राचा वापर करण्यावर भर देणे म्हणजेहोय.

अ) स्थानिकीकरण

ब) यांत्रिकरण

क) वरीलपैकी दोन्ही

ड) वरीलपैकी एकही नाही

100) भारतातील औद्योगिक आजारपण निर्माण होणाऱ्या कारणांची प्रामुख्याने गटात विभागणी केली जाते.

अ) 2

ब) 3

क) 4

ड) 6